Pošiljka plaćena u novcu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VI. ZAGREB, 16. RUJNA 1951. BROJ 38

«Daj, Gospode, mir onima, koji Te čekaju, da se proroci Tvoji nađu vjerni, i uslišaj molitve sluge svojega i naroda svoga«.

(Crkv. 36, 18).

Iz Ulaza današnje sv. Mise

POŽRTVOVNOST

Učitelj je učio svoje Apostole i drugu temeljnu krepost, potrebnu za njihov apostolat, a to je požrtvovnost. Znači, da treba da budu odlučni, da se usude usprotiviti svemu, što je grešno i neugodno. Da ostave sve i dadu se na apostolski rad. Pa zato treba da prihvate i podnesu i sve teškoće i jade, koje apostolat sa sobom donosi.

Spasitelj je bio veliki borac proti grijehu i svijetu, koji je zapleten u grijeh. I proti đavlu, koji neprestano unosi grijeh na svijet. On je bio cijelom svojom dušom spreman, da uzme na sebe sve boli i križ, koji kao posljedica prate borbu proti grijehu.

Pravo je imao onaj veliki državnik (Bismark), koji je rekao: »Velika svjetska pitanja ne će biti riješena s puno riječi, nego samo krvlju i ratom«. Otkupljenje svijeta od grijeha i od prokletstva Božjega jest bez sumnje najveće pitanje, koje postoji. A to se pitanje ne rješava ni lijepim molitvama ni dugotrajnim pobožnostima, nego s odlučnim i neprestanim ratom proti grijehu. Ono se rješava žrtvom i krvlju srca, koju u borbi za pobjedu prolijeva.

Spasitelj je rekao: »Ne mislite, da sam došao da donesem mir na zemlju. Nisam došao da donesem mir nego mač. Jer sam došao da rastavim čovjeka od oca njegova i kćer od matere njezine i snahu od svekrve njene. I neprijatelji čovjeku domaći su njegovi. Tko ljubi oca ili mater više nego mene, nije mene dostojan; i tko ljubi sina ili kćer više nego mene, nije mene dostojan. I tko ne uzme križa svoga, i ne ide za mnom, nije mene dostojan« (Mt. 10, 34-38).

Spasitelj hoće da kaže, da svaku ljubav treba da podredimo ljubavi Božjoj. Gospodin nije kriv, što svijet hoće da odvrati kršćane od Evanđelja. Zato zapovijeda, da imadu vjernici prekinuti i najdraže veze, ako one postanu zaprekom našega spasenja. Samo pod tim uvjetima On želi mir, a ne drukčije. On ne želi gnjili mir s neprijateljima duše. On želi odlučnu odvažnost, kojom se brani i pobjeđuje. Tko se boji borbe i žrtve, taj zaslužuje, da mu Gospodin kaže, što je rekao sv. Petru: »Idi od mene, sotono! jer ti ne misliš, što je Božje, nego što je ljudsko« (Mrk. 8, 33).

Spasitelj je tražio od svojih Apostola volju za borbu i težnju za križem. Tražio je to onda, kad su priznali Njegovo Božanstvo i odlučno se postavili na Njegovu stranu. Reče im: »Možete li piti kalež, koji ću ja piti. Rekoše Mu: Možemo« (Mt. 20, 22). Dobro, ako to možete, tada ste mi dobro došli kao suradnici na djelu spasavanja i kao moji nasljednici.

Svećeništvo Apostola i Presveti Oltarski Sakramenat osnovani su u isti sat: »Uzmite i jedite, ovo je Tijelo moje«, to je čas, kad je ustanovljena presveta Euharistija. A odmah poslije toga i u vezi s time govori Spasitelj: »Ovo činite na moj spomen«, a to su riječi, kojima je ustanovljeno svećeništvo. Svećeništvo dakle i Oltarski Sakramenat su najuže povezani. Nerazdruživo je jedno s drugim povezano. No Presveti Oltarski Sakramenat je ponavljanje žrtve na Križu: »Kalež s mojom Krvlju, koji je za vas proliven«. Zato su Apostoli kao svećenici s Raspetim najuže povezani.

Apostoli su imali osvojiti svijet za Boga-čovjeka. A osvajanje je bez mača nemoguće. Zato im dovikuje Spasitelj: »Kad vas poslah bez kese i bez torbe i bez obuće, da li vam je što uzmanjkalo? Oni odgovoriše: Ništa. Tada im reče: Ali sad, koji ima kesu, neka je uzme, tako i torbu; a koji nema, neka proda svoju haljinu i kupi mač« (Lk. 22, 36). To im govori onda, kad ide u smrt. Htio ih je upozoriti, da ih čekaju ozbiljni teški časovi. Neka budu spremni, da izdrže najtežu borbu. A učenici su mislili, da im govori o tjelesnoj samoobrani. On im govori u slikama o teškoćama, s kojima će se boriti. U takvim časovima ne smiju mač zadržati u koricama, jer će inače zardati.

I Jeremija govori: »Jao čovjeku, koji svoj mač drži daleko od krvi« (Jer. 48, 10). Od koje krvi? Da li od svoje ili tuđe. Vojnik i časnik hvata svoj mač i bodež za držak. Obara se na protivnika i ranjava ga oštricom mača. Sasvim drukčije Apostol. On hvata svoj mač, ali ne za držak, nego za oštricu i diže ga u vis. Tako postaje mač u njegovoj ruci križ, znak otkupljenja. Ali primanje mača za oštricu ranjava ruku. No to ne čini ništa. Bolje je pobijediti, nego se ne raniti. Ako se naime ne ranjava, ne pobjeđuje se.

Onaj, koji spasava narod, služi se time, da najplemenitiji i najhrabriji idu naprijed i spremni su, da služe domovini u borbi i da krvare na bojnom polju za opće dobro. A sada se pitajmo: na čemu se temelji opstanak Crkve i u čemu leži tajna njezine nepobjedive životne snage? Leži u tome, da najbolji i najčišći njezini vođe: Apostoli, Papa, biskupi i svećenici žrtvuju za nju svoj život. Usto je istina na svaki način, da je prvi i najodličniji njezin temelj Božansko djelo Crkve, ona je božanskog podrijetla.

Apostolat i trpljenje su dakle pojmovi, koji se ne mogu i ne smiju jedan od drugoga rastaviti.

Spasitelj je tražio od svojih Apostola, da se najprije rastave od svega zemaljskoga. To je bila prva žrtva, koja je potrebna, da se netko sasvim dade na apostolat za Božju stvar i širenje kraljevstva Božjega na zemlji. Bez toga se ne bi moglo ni zamisliti, da bi se Apostoli mogli svojom dušom i srcem dati na onako teški posao, koji je za njih imao tu posljedicu, da su i svoje živote položili za njega.

Zato je Spasitelj njima rekao u prvom redu, da doprinesu prvu žrtvu: »Ako hoćeš biti savršen, idi, prodaj svoju imovinu i podaj siromasima, i imat ćeš blago na nebu, i dođi i idi za mnom« (Mt. 19. 21). A druge će žrtve slijediti.

PRVA PRIČEST

Na kraju sela crkva je bijela
pružila djeci krila meka.
Tiho su klekla, tek iz daleka,
ko da se čuje pjesma Anđela.

S kaleža onog zlaćano — žuta
dječici Isus silazi polako...
Malih se ovih srdaca tak'o
po prvi puta, po prvi puta...

Tajno im sitne ruke se sreću,
a čiste duše ne žele sreću
veću od sreće ovoga maha.

Sklopljene oči... Nemaju daha
Usna im blijeda i nešto muca.
A srce kuca, kuca i kuca...

SEBELJUBLJE

Da nam se u srcu nastani i njime vlada ljubav prema Bogu, potrebno je da ustrajno suzbijamo neprijatelja te ljubavi, a to je ljubav prema nama samima, koja nema obzira prema Bogu i ne pokorava se uputama razuma. Sv. Augustin kaže slikovito: Dvostruka ljubav gradi dva različita grada: jedan, zemaljski, gradi ljubav prema samom sebi na preziranju Boga, a drugi, nebeski, gradi ljubav prema Bogu na preziru samoga sebe. Ona se slavi sama u sebi, a ova u Gospodinu.

Među božanskom i čovječanskom ljubavi postoji nepomirljivo neprijateljstvo. Božanska rasvjetljuje duh, te on lako spoznaje savršenosti Božje, a čovječanska zamračuje dušu i ne da da vidi ljepotu Božju. Ljubav naime prema samom sebi ne vlada se prema svijetlu vjere ni prema svijetlu razuma, nego jedino prema vlastitim željama, udobnostima, časti, dobitku, osobnoj koristi. Ne mogu dakle da u našem srcu borave u isto vrijeme i ljubav Božja i neuredna ljubav prema sebi samome

Želimo li dakle, da u nama previađava ljubav Božja, treba da stalno i ustrajno suzbijamo ljubav prema samima sebi, da sebe sami zatajujemo, sve više mrtvimo i po mogućnosti potpuno zaboravimo. Idol vlastite ljubavi i kovčeg zavjetni Božje ljubavi ne mogu da borave u isto vrijeme u svetištu naše duše. Idol Dagon treba da se sruši, neuredna ljubav prema nama samima da se iskorijeni neprestanim mrtvenjem. Sv. Augustin ljepo kaže: Kad ljubav raste, zle želje opadaju. Savršena ljubav je tamo, gdje nema nikakovih zlih želja.

Posudu ne možeš napuniti miriisnim balzamom, dok iz nje ne izliješ drugu tekućinu, koja je baš u njoj. Isto tako ne može Bog ispuniti srce naše miomirisom ljubavi, ako prije ne odstranimo iz njega nesavršenu ljubav prema nama samima, koja je tim pogibeljnija, čim je dublje ukorijenjena. Zato lijepo kaže knjižica »Nasljeđuj Krista«: Toliko ćeš napredovati, koliko sam sebi silu nanešeš.

Iz nekih svojih vlastitih čina možemo lako prepoznati, da u nama vlada ljubav prema nama samima, jer su ti čini ružni po sebi. Ovamo spadaju svi teški naši grijesi. Sv Pavao nabraja grijehe i pogreške onih, koji same sebe ljube, te veli: Ljudi samoživi jesu lakomi, hvališe, oholice, psovači, nepokorni roditeljima, nezahvalni, opaki, neljubezni, nepomirljivi, klevetnici, neuzdržljivi, nemilosrdni, okrutni, izdajnici, drzoviti, naduveni, koji više mare za slasti nego za Boga.

No imade još mnoštvo manjih grijeha i kojekakovih pogrešaka, koje izviru iz sebeljublja, a nijesu tako zamjetljive, kao one velike. Naročito se one zapažaju pri okrepi tijela, kao kod jela, pila, sna, te pri razonodi, redovitim dnevnim poslovima i u drugim prigodama. Zapažaju ih drugi, a manje ih zapažaju oni, kojih se tiče, pa ma to bile i pobožne osobe. Očituju se u manje plemenitoj nakani težnji za tjelesnom udobnosti, taštoj dopadnosti i hvali drugih. Takove su nadalje pogreške, ako se prekomjerno žalostimo radi suprotivština, neuspjeha i pogrda, te ako uvrede ne opraštamo spremno i potpuno. Zatim kad spomene primamo srdito i zlovoljno, kad prema nekim osobama čutimo posebnu naklonost i sjetilnu ljubav i to pokazujemo izvana, ako propuštamo dobra djela iz ljudskog obzira; kad u odijelu, stanu i pokućstvu hoćemo da imamo nešto posebno, dragocjeno, najfinije, najudobnije i t. d. Nema gotovo nijednog indiferentnog čina ili čak ni svetog čina, u koji se ne bi uvuklo samoljublje i okaljalo ga. Po riječima sv. Augustina miješa se čak u preziranje taštine tuđe satkana taština.

PRERANA ZASIĆENOST

Po gdjekoji mladi čovjek trči naokolo s obrazom ozbiljnim, turobnim, izživljenim i sitim uživanja. Na njegovu se licu čita: »Ja sam svijeta sit. Ja znadem sve. — Ja sam sve proživio. — Život nije ništa drugo nego muka i prevara. — Ne isplati se živjeti. — Najbolje bi bilo umrijeti!« Tako otprilike često govore mlitavi i tromi udovi, tupe crte lica i naprčeni nos današnjega mladića velikog grada. Nije to nipošto posljedica neutješnoga ratnoga vremena. Rat je dapače neke i popravio i uozbiljio. Bolest je dublje u nutrinji. Mladi naraštaj je prebrzo živio i stoga prebrzo ostario.

Malo njih sluti, da je i mjera uživanja veoma ograničena i treba mudre opreznosti i štednje. Prije je bio tok ljudskoga života uređen i vezan građanskim običajima i načinom. Onda su se mladići i djevojke prilagodili veselju i iznenađenjima života malim i određenim mjerama. Zbog toga su bili svježi i uzdržali se čvrstima i otpornima. U srcu su nosili nade. U oku im je blistao sjaj blaženoga iščekivanja.

Takav životni užitak, koji se daje kao lijek na kapljice, današnjoj je mladeži dosadan i malograđanski. Ona hoće da brzo i do dna užije svoj vijek. Ne će da ga pije na žličice kao lijek, nego da ga grabi s objo ruke i ispija na dušak, lije u sebe. Ona ne sluti, da se vrč zemaljskih radosti strašno brzo prevrne i onima, koji ga požudno ispiju, ostaje gorki osjećaj. Zato ostavlja prebrzim i naglim uživaocima gorke prevare. I otuda im kisela lica i odbojne pomisli na život.

Čovjek, moderan stanovnik velikog grada, vrlo oprezno i rado se obazire i traži bogate prijatelje, štićenike i sumišljenike, a onda u starosti s jedva dvadeset godina svega se već užio, što svijet može pružiti. On je kao dječak doveden u kupalište ili na morsku obalu i tamo se nagledao onoga, što je najljepše na svijetu. Najeo se poslastica sa svih dijelova zemlje i više nema toga, ne znam kako vješto sastavljenoga jelovnika u nijednom hotelu, koji bi mogao podražiti njegove nepce ili zadovoljiti njegovu želju za jelom. On ne će više da gleda ono, što mu je nezanimljivo, jer se neprestano vraća. On je vidio toliko mnogo toga u znanstvenim muzejima i umjetničkim izložbama, da on znade o svemu govoriti duhovitim frazama. On pozna najunutarnjije tajne života i nema ništa više, što bi se njemu moglo kao novo pripovijedati. On je sveznadar, koji može uvjerljivo dokazivati svakomu devedesetgodišnjaku, da život nije više vrijedan ni lule duhana.

Ova životna dosada i odvratnost, ova kulturna i umjetnička prezasićenost i umornost, današnje do sita preživjele moderne mladeži, jest kazna za njezinu protuprirodnu i samovoljnu prezrelost. Priroda se osvećuje na svakom pijancu, rasipniku i raspuštenom čovjeku, to je svima poznato. Ali je manje poznata činjenica, da prerani razvitak života i prijevremeno razdraživanje sjetilnog i unutarnjeg života imade za posljedicu rastrojenje tjelesnih i duševnih sila i vodi čovjeka u propast. Nitko ne može bez štete preskakivati normalni dobni stepenski razvitak. Mladi konj, koga prerano upregnu pod kola, brzo ošepavi. Mladi čovjek, koji se prerano baci u vrtlog života, stradava na duši i tijelu.

Da se izjednače muke i napori svake dobi, pridodane su joj po prirodi naročite ugodnosti, to znači tjelesni i duševni užici. Dijete se veseli drugim stvarima, nego li odrasli. Mladić imade druge ciljeve nego li starac. Tek prevelika moderna težnja za užitkom otvorila je mladeži već prije dvadesetak godina sve brane i digla ih u zrak, a da se nije obazirala na ograničeni opseg, koji mladež može primiti bez duševne i tjelesne štete. Zato se često nađe mladih staraca, nezadovoljnih i tupoglavih svjetskih gospoda, koje se vuku ulicama svojim koracima i svojim dosadnim neukusnostima protive se svakom zdravomislećem čovjeku. Njima nasuprot prolaze sedamdesetgodišnji muževi i žene, koji su posijedili u svom radu i brigama, ali su usprkos toga još uvijek svojom vanjštinom i duhom mladi, hrabri i svježi.

Pjesnik Henrik Seidel u svojoj pjesmi »Stari čovjek« vrlo šaljivo to opisuje, kad govori: Zovu me u najnovije vrijeme starim čovjekom. Ne svijet se može varati. Ćelava glava i sijeda kosa doista ne sačinjavaju starost. Nije star, u komu kuca mlado srce i u šali i u zbilji i komu se ono, što je lijepo i dobro, napose dopada. Koga veseli obnovljeno proljeće i svaki mladi cvijet. Komu je svaki pijev malene ptičice pjesma radosti i zvuk odmora. U komu sve pokreće osjećaj, te mu mladenački udara srce i ludo se drži umišljenim starcem onoga, koga još ne muči težina starosti. Ja poznam druge, dvadesetgodišnjake, koji imadu u nutrini bijelu kosu. Oni govore: »Život ne vrijedi ništa, i posvuda vide samo gad. Oni vele: »Sve je samo varka, najbolje bi bilo: ne biti! Umorno i tupo je njihovo lice. Tako star ne ću da budem«.

Gutzkow imade pravo: »Prijevremena samosvjesna zrelost je moderna nesreća«. I doista jednostavnoj i ranoj zrelosti spoznanja i užitaka mora odgovarati zrelost značaja. Na drugi način je mlada duša osuđena na propast poradi prekomjernog znanja i požuda, kako to i biva danas u tisuću slučajeva.

Samo obdržavanje vjersko-ćudorednih zakona vodi k sreći i na zemlji i na nebu.

VLAST U DRUŠTVU

Svaki zakon ima svoju sankciju. To znači: zakon nagrađuje dobre ljude za vršenje zakona, a one ljude, koji zakon krše ili ne izvršuju, zakon kažnjava. Nagrada je za vršenje zakona: mirna savjest, ugled među ljudima, sigurnost i bezbrižnost, život bez straha, da će ga tko pozvati na odgovornost i toliko drugih nagrada. Kazne su za prekršitelje zakona globe i zatvor, lišenje blagodati, koje vršenje zakona daje i mnoge druge kazne.

Zašto je čovjek dužan pokoravati se zakonima? Zašto je čovjek dužan vršiti ne samo Božje, nego i ljudske zakone? Najviše načelo i izvor svim zakonskim obvezama je Gospod Bog. Zato i veli Sveto Pismo: »Svaka duša neka se pokorava višim vlastima, jer nema vlasti, da nije od Boga. A što su, od Boga su postavljene. Dakle tko se protivi vlasti, protivi se naredbi Božjoj« (Rim. 13, 1—2). Bog je stvorio čovjeka i usadio mu u narav društvenost. Nijedan čovjek ne može sam za sebe živjeti, nego ga narav sili živjeti u društvu. Gdje god je društvo, tu iz naravi društva izvire, da netko mora biti, tko društvom upravlja i zakone donosi, a drugi u društvu moraju slušati i pokoravati se. Inače je nemoguć društveni život i uopće ljudski život na zemlji. Time, dakle, što je Bog dao čovjeku društvenu narav, dao je i vlast u društvu, koja putem zakona upravlja društvom. Kao što ljudska narav ne potječe ni od koga drugoga nego samo i jedino od Boga, tako i vlast u društvu nije i ne može potjecati ni od koga drugoga nego samo od Boga. Bog je jedini začetnik i vrhovni gospodar ljudske naravi, prema tome od Njega potječe i vlast u društvu, bez koje se društveni život ne da ni zamisliti. Tako je i nikako drukčije u načelu.

Međutim time nije rečeno, da su svi načini, kako se do vlasti dolazi, dobri, časni i pošteni. Ima puteva, kojima se dolazi na vlast, časnih i poštenih, ali ih ima i silovitih, nečasnih i nepoštenih. Svi narodi, i u svim državama, i kroz sva vremena razlikuju vrlo dobro časne i poštene puteve, kojima se dolazi na vlast, od nečasnih i nepoštenih. Time, što je ustanova vlasti u načelu od Boga, nije rečeno, da su ujedno i svi zakoni, što ih vlast izdaje, dobri i pravedni. Nipošto! Ima zakona dobrih, korisnih i pravednih, ali ih ima i loših, štetnih i nepravednih. Razliku između dobrih i loših zakona, između pravednih i nepravednih zakona, poznaju svi narodi, sva društva i kroz sva vremena. Od Boga je samo ustanova vlasti, od Boga je samo to, da u svakom društvu moraju biti nosioci vlasti, koji imaju pravo izdavati zakone, a drugi su u društvu dužni slušati i pokoravati se. Ali kojim putem je tko na vlast došao i kakve je zakone izdao, to je drugo pitanje, tu vlada sloboda kritike ili ocjene, štoviše, pravo i dužnost kritike ili ocjene.

Jedina je vrhovna crkvena vlast katoličke Crkve, koja je po posebnom daru Duha Svetoga nepogrešiva, i to samo u pitanjima vjere i ćudoređa. Sve druge vlasti u svjetovnim i duhovnim društvima su pogrešive. Uostalom još nijedno društvo na svijetu i nijedna država od postanka svijeta nije tvrdila za sebe, da je nepogrešiva. Sve države i sva društva priznaju, da su pogrešiva, a to se vidi najbolje po tome, što postojeće zakone dokidaju, a druge izdaju, što podanici, a i same vlasti, kritiziraju pojedine zakone i osuđuju ih kao loše, koje treba zamijeniti dobrima i boljima.

Time, što Sveto Pismo veli, da je svaka vlast od Boga i nema vlasti, a da nije od Boga, to je načelo. Nema i ne može biti društva bez vlasti, pa bilo ono makar kako maleno i neznatno, a kamoli bi država mogla biti bez vlasti. Time, što je u Svetom Pismu rečeno, da se vlasti treba pokoravati, nije rečeno, da se treba slijepo pokoravati, da se treba pokoravati i tamo, gdje su zakoni očito loši i nepravedni. Kritika je dopuštena i borba protiv zlih zakona je dopuštena. Ali borba mora biti zakonita, časna i poštena, na visini ljudskoga dostojanstva. Katolička Crkva je protiv nasilne borbe, protiv prolijevanja krvi, ubijanja, klanja i vješanja. Ljudi su razumna bića, zato treba i borba biti razumna, časna i poštena.

Opraštaju ti se grijesi tvoji...

»Uzdaj se, sinko, opraštaju ti se grijesi tvoji!« — kazao je Isus uzetu čovjeku i on je ozdravio. I sada, u svim danima slušamo ove riječi velike utjehe, sretnoga obećanja. I sada, i u sve vrijeme, Isus prilazi čovjeku, koji vjeruje i koji zaziva Njegovu pomoć. Prilazi da ozdravi dušu njegovu, da skine teret s ramena njegovih, da ga izvede na svijetli put mira, kojega nema i nikada ne može biti, dok je duša smućena zlom grijeha. Uzetome čovjeku Isus je vratio zdravlje, i tijela i duše. Ali kada bi ozdravilo samo tijelo, a duša bi još dalje nosila svoju muku, ne bi to bila sreća, koju Isus dariva. Zato je ozdravljenje duše važnije, neusporedivo važnije, i za to treba da se molimo. Naša vjera i naša molitva treba da moli čudo Ljubavi, koja preobražava nad čitavi život, uzdiže nas do visina Božje Pravednosti. Naša molitva treba da bude molitva za najveće dobro, koje možemo postići, a ovakovo je dobro: milosrđe nad našim grijesima, oproštenje naših zabluda. Kao što je Isus nekada pomogao onome nesretniku, jer je vjerovao u Njega, tako će On pomoći i nama, budemo li svjesni, što je naša sreća. I velike, božanske riječi izvršit će čudo, jer Isus je u našoj blizini i sada, kao i nekada. On živi s nama i ostaje s nama do vijeka.

SVETI OTAC je 6. kolovoza primio u svome dvoru de Castel Gandolfo u svečanu audijenciju novog poslanika austrijske Republike dr. Josepha Krippa. Poslije održanih govora i predaje akreditivnih pisama Sv. Otac je dr. Krippa pozvao u svoju privatnu biblioteku i tamo se je duže vremena s njime zadržao u privatnom razgovoru.

U KANADSKOM GRADU Winnipegu je 29. lipnja bio na svečan način posvećen grkokatolički biskup msgr. Maksim Hermaunik, Ukrajinac. U Kanadi ima oko 300.000 katoličkih Ukrajinaca, koji su podijeljeni u četiri Apostolska Egsarhata.

PODLISTAK

Naša baka

Braco, seka i ja, nas troje, imamo baku. Baku imadu i mnoga druga djeca: Jerbićeva, Lukšićeva, Marasova i još neka druga, ali naša baka je zlatna baka, a njihove bake nisu zlatne. Mi jako volimo tu našu baku, ali je često rasrdimo, a onda ona veli, da će otići od nas i da se više ne će vratiti. Kad joj obećamo, da ćemo biti dobri i da je više ne ćemo srditi, ostane ona kod nas i mi se trsimo, da je ne razljutimo. Nedavno smo i opet rasrdili baku, pa je otac rekao, da mu je svega toga preko glave i da će baku prodati. Kupit će je trgovac Jurčić iz Kompolja i on nudi za nju jedno kao snijeg bijelo janje. Mi nismo htjeli ni čuti, da bi otac prodao baku i rekli smo, da je ne damo ni za sto janjaca, jer što bi mi bez bake, a ako trgovac Jurčić baš hoće, da nam može donijeti janje, al bake dobiti ne će.

Naša baka je stara i teško hoda, ali su joj ruke zdrave i cijeli dan nešto radi: sad pomaže materi u kuhinji, sad popravlja čarape, sad šije sekinu lutku. Kad joj otac kaže, da sve to pusti i da se dosta naradila u životu, veli baka, da ne može biti bez posla i da bi joj onda bilo dosadno.

Kad kiša pada i kad je vani hladno, svi se mi skupimo oko bake i molimo je, da nam što pripovijeda. Čujte, što nam je nedavno pripovijedala.

Bila je jedna zečica i imala je dvoje djece. Ta su njezina djeca bila zločesta i često su je srdila, kao što i mi znamo srditi našu baku.

Jedno poslije podne zamolila su zečicu ta njezina djeca da ih odvede na livadu, da se tamo igraju. Zečica ih je odvela, a sama je legla u grm i drijemala. Djeca su se na livadi utrkivala, igrala skrivača, stajala na glavi i drukčije se zabavljala. Kad ih je vidjela vjeverica, sašla je sa stabla i donijela je orah i zamolila je, da i nju uzmu u igru. Igrali su rukomet, a onda je došao i kos i dva leptira, pa su i oni gledali tu njihovu igru.

U to se je čulo štektanje pasa i zečica se je probudila i rekla je djeci, neka bježe kuda znaju. Vjeverica se je brzo popela na stablo, kos se sakrio u grmlju, leptiri su otprhali, ali zečići nisu znali što bi i kuda bi, pa su se i oni zavukli u jedan grm i plakali su i zvali su mater, da im pomogne.

Kad su psi nekuda otišli, zečići su htjeli kući, ali nisu znali pogoditi do kuće, a mati im se nije javljala.

U to je pala noć.

Zečići nisu mogli zaspati i samo su plakali, kad opaziše dva čovječuljka duge brade u crvenim hlačicama i modroj košulji. U rukama su držali svjetiljke i nešto su tražili. Kad su opazili zečiće, upitali su ih, što tu rade i zašto plaču. Oni im rekoše, da su izgubili mamu i da bi htjeli k njoj. Patuljčići im rekoše, da je sada noć, a oni da ni ne znadu, gdje im je mati i neka idu s njima i kod njih prenoće, a sutradan da će zajedno tražiti njihovu mater.

I odveli su ih k svojoj kući.

Patuljci su imali pod jednim trulim hrastom dvije sobice i kuhinjicu. I još su im rekli, da malo pričekaju na njih, a oni da idu po travu, a kad večeraju, neka idu spavati.

Zečići su brzo iza večere zaspali, a patuljci su opet otišli od kuće, da traže, nije li se možda kojoj šumskoj životinji ili ptici dogodila kakva nesreća, pa da im pomognu. I zbilja našli su malu lastu, koja je bila pala iz gnijezda i zvala u pomoć. I nju su pokupili patuljci i odnijeli je kući i nahranili, a sutradan rano, dok su još zečići spavali, našli su njezinu majku, koja je gorko plakala, jer je mislila, da su joj kćerku pojele mačke, kojih je tamo bilo mnogo.

Baka nam je rekla, da su ti patuljci jako dobri, i da oni svaku večer, kad se smrkne, idu sa svjetiljkama u ruci po šumi i da traže, komu bi mogli pomoći. U njih nitko ne dira, i sve ih šumske životinje vole, jer su svakomu dobri i mnogima su već spasili život.

Jednom se je odnekuda doklatio u tu šumu vuk, pa kad je vidio patuljke, navalio je na njih i htio ih pojesti. Opazio ga je kos i stao je fućkati i tražiti pomoć patuljcima. Odmah se je

(Nastavak na str. 35)

XVIII. NEDJELJA PO DUHOVIMA

16. IX. 1951.

Današnje sv. Evanđelje (Mat. 9, 1—8) pripovijeda, kako je Isus uzetomu oprostio grijehe, a na mišljenje farizeja, da On tim huli, jer samo Bog može opraštati grijehe, reče im: Što mislite zlo u srcu svojemu? Ali da znate, da Sin čovječji ima vlast opraštati grijehe, reče uzetomu: Ustani, uzmi postelju svoju i idi kući svojoj. I uzeti ustane. A ljudi su slavili Boga.

1. Uzdaj se sinko, opraštaju ti se grijesi. Gotovo uvijek su grijesi uzrok našim bolestima. Grijeh je bolest duše, a jer je duša usko povezana s tijelom, prelazi bolest duše na najslabije organe tijela. Izliječi dušu, i tijelo će ozdraviti. Mnogi toga ne čine, nego traže lijek tijelu, no ne nalaze ga, jer je izvor bolesti u bolesnoj duši. Duša se liječi u sv. Ispovijedi.

2. Što mislite zlo u srcu svojemu? Farizeji su toliko puta vidjeli čudesa Isusova i čuli Njegov nauk, pa su mogli doći do uvjerenja, da Isus nije običan čovjek, nego da je nešto više. Zašto dakle misle sada u srcu, da On huli, kad oprašta grijehe? I mi mislimo zlo u svojim srcima, ako sumnjamo u riječ Božju ili u pomoć Njegovu ili ako mrmljamo protiv Njegovih odluka. A koliko zlih misli imamo protiv bližnjega i protiv samih nas? A znajmo, da su mrske Gospodinu zle misli.

3. Ustani, uzmi postelju svoju i idi kući svojoj. Evo još jednog dokaza pred licem farizeja, da Isus ima vlast opraštati grijehe, jer Njegova stvarateljska riječ liječi, što je neizlječivo. Isus je gospodar zdravlja i bolesti, života i smrti. On ravna prirodnim zakonima i dalekim svemirom. Njegova Providnost upravlja tokom zvijezda i udesom ljudi. Zato slijedimo Njegove stope i vršimo Njegove odredbe, da budemo dostojni, da i nas pridigne iz naše bijede.

4. Kad su ljudi vidjeli, pobojaše se i slavili su Boga. Ljudi su se s pravom pitali: Tko je taj, čija riječ liječi take teške bolesnike? Nije li to Božji poslanik ili možda sam Bog? I eto sam Božji poslanik boravi među nama, a mi smo tako nedostojni, maleni, prljavi i grešni. Strah nas je naše bijede u Njegovoj blizini. To su eto osjećali oni ljudi, a to treba da osjetimo i mi, kad dođemo u Njegovu blizinu pred svetohranište. Neka se tu lome okovi naših grijeha, neka nestane krivih nazora, suvišnih briga i opakih želja. Sva želja neka nam bude biti slični Isusu i dostojni Njegova pogleda i Njegove ljubavi.

SVETI OTAC je 7. kolovoza primio u generalnu audijenciju nekoliko stotina vjernika iz Francuske, Sjedinjenih Američkih Država, Njemačke, Kanade Urugvaja i drugih zemalja latinske Amerike.

NAŠA BAKA

(Nastavak sa str. 2.)

izvukao medvjeda iz svog duplja, pa vepar iz kaljuže, gdje se je kupao, a onda još i mnogo drugih životinja i još i neke ptice i svi su navalili na vuka i bili bi ga rastrgali, da ih nije molio, da mu se smiluju i da ga ostave na životu. On da nije iz te šume i da nije znao, da su ti patuljci tako šumskim zvijerima dobri i da ne će nikad više u njih dirati.

Životinje su mu zbilja ostavile život, ali su mu naredile, da smjesta ostavi tu njihovu šumu i da se nikad više ne vrati u nju, a ako bi došao, da će ga rastrgati na komadiće.

Zečići su dugo spavali, a kad su se probudili, odmah su molili patuljke, da ih vode k materi. I doskora su našli njihovu mater svu zaplakanu i zabrinutu. Kad je ugledala zečica dječicu, jako se je obradovala i zahvalila se patuljcima, i još je kazala, da ne će nikada zaboraviti, što su učinili njoj i njezinoj djeci.

Eto, to nam je jedne kišne večeri pripovijedala baka. Zna ona i mnogo drugih pripovijesti i obećala je, da će nam i nje pripovijedati, a ja ću vam, kad se opet nađemo, sve kazivati, što od nje čujemo.

Sv. HILDEGARDA

Duh Sveti otkriva tajne neizmjerne mudrosti poniznima i malenima. Sv. Hildegarda je za to dragocjeni primjer.

Rodila se g. 1098. u Njemačkoj u biskupiji Mainz. Bila je deseto dijete. Zato su je roditelji odmah posvetili Bogu kao »desetinu«, koju je Bog tražio u Starom Zavjetu. Cijeloga života bila je slaboga zdravlja, ali je već od svoje treće godine pa do smrti bila odlikovana nebeskim viđenjima i drugim izvanrednim darovima Duha Svetoga. Stoga je ubrajaju među najveće mistike Srednjega vijeka.

S osam godina ušla je u benediktinski samostan, a u petnaestoj godini primila je koprenu iz ruku biskupa sv. Otona. G. 1136. postala je glavaricom samostana. Neprestano je trpjela od raznih teških bolesti. Neko vrijeme bila je i slijepa, ali je opet progledala.

Gospodin joj je naložio, da opiše sva svoja viđenja. Njezina se poniznost tome protivila. Zatražila je savjet ispovjednika, a ovaj je pitao svoga poglavara. On je bio mišljenja, da se nalogu valja pokoriti. Svetica je napisala jedan dio svojih viđenja i predala ispovjedniku, da ih podvrgne sudu Crkve. Nadbiskup iz Mainza predao je to Papi Eugenu III., koji se baš nalazio u Trieru. Papa je odredio povjerenstvo, da ispita Hildegardu. Ona mu je predala svoje djelo »Scivias« t. j. upoznaj puteve Gospodnje. Papa je sam čitao to djelo na glas pred kardinalima i bogoslovima. Bio je tu i sv. Bernardo. Na njegov poticaj Papa je napisao Hildegardi pismo 6. veljače 1148., koje je sačuvano do danas. Sveti Otac ovdje potvrđuje, da je Hildegardi govorio sam Duh Sveti.

Ova svečana Papina potvrda proširila je glas o Hildegardinoj svetosti. Sa svih strana okupile su se oko nje mlade duše, da ih ona vodi. Gospodin joj je naložio, da sagradi samostan na brdu sv. Ruperta.

Svetica je vodila veliko dopisivanje. Pisala je i Papama. Na najteža pitanja učenih bogoslova odgovarala je na zadivljenje. Sastavila je tumačenje (homilije) za sva Evanđelja. Napisala je duboki tumač Atanazijeva Vjerovanja i više drugih knjiga. Došla je do nekih zaključaka, koje je tek novija bogoslovna znanost uspjela obrazložiti.

Umrla je 17. rujna 1179. U času smrti pokazale su se na nebu dvije duge, koje su se ukrštavale prema četiri strane svijeta. U njihovu spoju bila je svijetla kugla, usred koje je sjao mali križ, koji se sve više povećavao, a bio je okružen s drugim svijetlim kružnicama sa sjajnim križićima. Za Grgura IX. bila je Hildegarda proglašena Sveto m.

KAKO JE KRŠĆANSTVO STIGLO U KOREJU

Između Kine i Japana u more se izbacio poluotok, koji se zove Koreja. Rijeka Jalu čini joj prirodnu granicu, i preko te rijeke mogli su prvi misionari naći ulaz u zemlju, koja se ljubomorno branila od stranaca. Naziv »Pustinjačko kraljevstvo« doista je dobro pristajalo Koreji, jer je ona uistinu bila hermetički (čvrsto) zatvorena prema neželjenim strancima. Ipak je Koreja mnogo dužna Kitaju zbog svoje civilizacije, kulture i vjere. Domaća aristokracija bila je u glavnom okrutna, neuka i surova, ali je ipak među njima bilo pametnijih ljudi, koji su se nazivali »literati« (književnici). Oni su upravo pohlepno proučavali djela i mudrost kineskn. Koreja je priznavala gospodstvo Kine i svake je godine cijela karavana poslanika polazila iz Seula, korejskoga glavnoga grada, na dvor u Peking.

Svršetkom godine 1783. »literati« primili su više svezaka napisanih od katoličkih misionara, a sadržaj tih knjiga tako se dojmio tih književnika, radi ljepote i plemenitosti nauke, da su se sastajali u budističkom samostanu, da mogu ta djela bolje proučiti. Zaključili su zatim, da s narednom karavanom pođe u Kinu i Ni Svend Hunl, da odande donese podrobnije obavijesti. On se toliko osvjedočio o ispravnosti kršćanstva, da je postao katolikom i bio je kršten na ime Petar. Vratio se u svoju domovinu noseći knjige, raspela, medaljice, a u njegovu je srcu gorjela žarka želja, da predobije za Krista svoje suzemljake. Ne mnogo zatim pokrstio je nekoliko književnika i tako se brzo raširila vjera u Koreji, da je kralj s vladom iz straha pred posljedicama obraćanja počeo žestoko mučiti kršćane. Ipak je većina ostala vjerna. Ni Syend Hunl stvorio je tada plan, da uspostavi domaću crkvenu upravu, kakva je bila u susjednoj Kini. Stoga je on posvetio svoga prijatelja Ni Pyek-a za biskupa, pa njega i druge neke prijatelje za svećenike. Moramo tom zgodom istaknuti, da je svjetovnjak Ni Syend Hunl pogrešno postupao, ali je ipak, bez svake sumnje, imao pravu kršćansku poniznost. Za pune dvije godine oni su služili svetu misu i dijelili svete sakramente, ali, nakon daljnjega proučavanja oni su posumnjali na nepravilni postupak i prestali su s vršenjem biskupskih i svećeničkih dužnosti. Pisali su biskupu u Pekingu. On ih je uvjerio o zabludi, ali se ujedno i divio njihovoj plemenitoj nakani. Oni su se odmah pokorili odluci biskupovoj i zatražili od njega svećenika. U međuvremenu vladalo je najgore progonstvo, a kada je konačno 1795. došao prvi misionar, kitajski svećenik Otac Tjion, našao je 4000 kršćana. Taj divni apostol tako je marljivo radio, da se do godine 1800. broj kršćana povećao na 10.000 duša. Iste godine vlasti su zaplijenile sanduk njegovih knjiga, pa se Otac Tjion predao u nadi, da će na taj način poštedjeti svoje vjernike od daljnjega mučenja. Odrubili su glavu njemu i još 300 kršćana, pa je mlada, slaba kršćanska zajednica živjela daljnjih 30 godina bez svećenika. Poslije mnogo muka i nastojanja uspjelo je kršćanima prokrijumčariti pisma, u kojima su bile molbe na Peking pa čak i na Rim. Jedno je od tih pisama stiglo do Pape Leona XII. godine 1825., pa je on kristijanizaciju Koreje povjerio brizi društva »Strane Misije« (Missions Etrangers) u Parizu. Monsinjor Brugierre (Brižier) bio je izabran za prvoga Apostolskog Vikara u Koreji, pa je skupa sa svećenikom Maubrant (Mobran) pošao na teški i mučni put u Pustinjačko kraljevstvo. Na nesreću Monsinjor Brugierre umro je na putu gotovo na domaku Koreje, ali je svećenik Maubrant, preobučen u pogrebnoj povorci uspio sretno ući u Koreju godine 1836. Vrlo su velike bile njegove poteškoće. Najprije morao je učiti tamošnji jezik, pohađati vjernike, dijeliti Sakramente. Nakon godinu dana stigao je drugi neustrašivi apostol, svećenik Chastan, a iste godine i prvi biskup, Monsinjor Imbert, sretno je uspio doći na korejsko tlo. On se najprije pobrinuo za glavni grad Seul, gdje je tada bilo više od 1000 kršćana. Kako je biskup uvidio, da je to mjesto veoma pogibeljno, nije niti s jednim svojim gostom ostao dulje od dva dana. Radom tih triju heroja kršćanstvo se od 4000 duša u godini 1836. povećalo na 9000 u god. 1838. Ali godine iza toga, 1839., Monsinjor Imbert skupa sa svoja dva svećenika bio je uhapšen i mučen na najokrutniji način. Mučitelji su najprije njima u lice bacili vapna i vode, što im je palilo oči, zatim su im probili ruke štapićima i tako su na ramenima nosili žrtve na stratište, a gledaoci su ih usput pogrdama napadali. Kada su stigli do stratišta, vojnici su im mačem odrubili glave. Godine 1857. papa Pio IX. proglasio ih je Slugama Božjim, a 1925. bili su proglašeni blaženima. Njihovi ostanci pohranjeni su pod glavni oltar katedrale u Seulu. Godine 1870. svršilo je mučeničkom smrću 8000 vjernika, 300 svećenika i nekoliko biskupa. Treba spomenuti i to, da je prvi domaći svećenik Otac Andrija Kim također dao svoj život za vjeru. Crkva u Koreji doista se rodila u krvi i krvlju je pokrštena. Godine 1876. bili su mirovni pregovori između Koreje i Japana, a zatim 1882. između Udruženih Američkih Država i ostalih zapadnih zemalja, a ti pregovori rodili su dopuštenjem, da stranci mogu ući u

(Nastavak na str. 4.)

Misijska Enciklika PAPE PIJA XII.

Dobro znate, kako enciklika »Rerum Ecclesiae« toplo preporuča misijsko udruženje klera, koje poziva svećenike, redovnike i klerike, da svim sredstvima zajednički surađuju u promicanju misijske stvari. Mi, koji smo, kako smo gore naveli, živo razveseljeni malenim napretkom ovog udruženja, postojano nastojimo, da se ono što više proširi i da među svećenicima i dušama, koje su povjerene njihovoj brizi, promiče misijski duh i osjećaj odgovornosti prema misijama. Ovo je udruženje kao vrelo, koje natapa cvatuća polja ostalih papinskih ustanova za propagandu vjere: Djelo sv. Petra apostola za urođenički kler i Djelo sv. Djetinjstva. Ne treba trošiti riječi, da bi se pokazala ljepota, potreba i zasluge ovih Djela, koja su Naši predšasnici obdarili brojnim i bogatim oproštenjima. Mi istina odobravamo, da se osobito na misijski dan sakupljaju od vjernika prilozi za misije, ali prije svega preporučamo molitvu, pomoć za misijska zvanja i upis u spomenuta misijska društva (djela). Poznato vam je, poštovana braćo, da smo u najnovije vrijeme ustanovili blagdan, koji na poseban način treba da svetkuju djeca, kako bi se molitvama i prilozima umnožilo Djelo sv. Djetinjstva. Na taj način se naša dječica mogu već u malenoj dobi priučiti, da živo mole Boga za spas nevjernika i neka nebo podijeli, da obilno niknе sjeme misijskog apostolata koje naša djeca neka prime u svoje još nevine duše.

Naša je želja također, da zasluženom hvalom pohvalimo Djelo, koje skuplja crkvene stvari i šalje ih misijama. Isto tako izričemo naše očinsko zadovoljstvo svim onim ženskim društvima, koja korisno služe misijama šivanjem crkvenog rublja i liturgijskog odijela.

Na kraju ne ćemo da svršimo ovu encikliku prije nego što s ljubavlju obratimo našu misao na kler i na vjernike čitavoga svijeta, da im iskažemo svoju živu zahvalnost. I ove je godine pomoć misijama osjetljivo povećana. Zaista, nema ljubavi korisnije od ove, koja je određena proširenju Božjega Kraljevstva i brizi za spas tolikih neumrlih duša, jer je Gospodin »svakome zapovjedio... da se brine za svoga bližnjega« (Eccl. 17,12.).

Crkva je ustvari Mistično Tijelo Kristovo, u kojemu »ako pati jedan član, pate skupa svi članovi« (I. Kor. 12,26). Radi toga, pošto danas mnogi članovi pate od gorkih patnja i rana, svi su kršćani svetom dužnošću obvezani, da se sjedine s njima u solidarnosti i stupa-tijama. U nekim misijskim zemljama bijes rata je na strašan način opustošio i razrušio mnoge crkve, škole, bolnice i kuće misionara. Cijeli katolički svijet, koji je zaista obuhvaćen specijalnom brigom i ljubavlju prema misijama, velikodušno će pružiti prikladnu pomoć za popravak ovih šteta i za ponovnu izgradnju tolikih zgrada« (A. A. S. 1950., str. 727.)

Čovječanstvo se nalazi u strahovitoj krizi, koja će se završiti ili spasenjem u Kristu ili užasnom propašću. Misionari su oni, koji živo rade i koji se predano bore za proširenje Kristovog Kraljevstva. Radi toga sv. Crkva, milostiva Majka svih ljudi, okuplja i zove svoje sinove, razasute po svim krajevima svijeta, neka prema svojim mogućnostima nastoje surađivati s Glasnicima Evanđelja molitvama, milostinjom i pomoću pruženom misionarskim zvanjima. Majčinski ih osim toga opominje, da se obuku u srdačno milosrđe (Kol. 3,12.), da svi postanu misionari, ako ne ustvari, a ono bar duhom, da ne bi bila uzaludna želja premilostivog Srca Isusova, koji je došao spasiti ono, što je bilo izgubljeno. Ako uspiju na ovaj način sudjelovati u obraćenju makar samo jedne obitelji, neka znaju, da će tu biti stvoren pokret, koji će se vjekovima sve više širiti; ako doprinesu formaciji samo jednog misionara svećenika, oni će sudjelovati u plodovima tolikih njegovih Euharistijskih žrtava, njegove svete službe i njegove svetosti.

Zaključak.

S ovim očinskim željama i ovim zgodnim uputama vjerujemo, da će 25. godišnjica objavljivanja enciklike »Rerum Ecclesiae« biti za sve katolike gotema točka za nova i sve važnija napredovanja na misijskom polju.

PIJO PAPA XII.

Iz prirodnih nauka

Čudna svojstva vode

More i kopno, t. j. površina naše Zemlje, iznosi ukupno 510 milijuna četvornih kilometara. Od toga otpada na more — vodu 365 milijuna ili 5/7, a na suho kopno samo 145 milijuna četvornih kilometara ili 2/7 od ukupne površine. I takva je podjela potrebna za održavanje života na Zemlji. Utjecajem Sunčeve topline sva se voda iz mora, jezera, bara, i iz rijeka, stalno isparuje, diže uvis, gdje nastaju kretanja toplih i hladnih struja. Sunce svojim zagrijavanjem digne godišnje oko 660 bilijuna tona vode s površine Zemlje, u obliku vodene pare, te stvaranjem struja raznosi ovu paru nad sve krajeve, gdje se onda zgusne u oblake, te u obliku kiše, snijega i tuče pada na Zemlju i teče ponovno u more (oceane), poklanjajući usput električnim centralama i mlinovima energiju vodopada.

Meteorolozi računaju da **isparivanje** mora na ekvatoru iznosi godišnje oko 230 cm a zato se utroši preko 1000 bilijuna kalorija Sunčeve topline na svaki četvorni kilometar morske površine. Taj silni prelaz topline doprinosi ublaženju tropske klime. A upravo toliko, koliko se utrošilo topline za pretvorbu tekuće vode u paru, oslobađa se kasnije, kad se vodena para obori na Zemlju kao kiša. To uvjetuje klimatske prilike na Zemlji, prikladne za život. U tom pogledu zauzima voda posebno mjesto, od nje zavise struje vode i vjetrova, a posljedice su toga od nedogledne važnosti za život.

Specifična toplina je ona količina topline, koja je potrebna da se jedan gram neke tvari ugrije za 1 stupanj Celziusa. Od svih krutih tijela i tekućina imade voda najveću specifičnu toplinu, pa se ona označuje jedinicom. Specifična je toplina na pr. olova 0,03, željeza 0,10, stakla 0,20, šećera 0,30. To znači, ako 1 litru vode i po 1 kg tih tvari grijemo na jednako jakoj vatri, onda će za isto vrijeme biti porast temperature olova 33 puta, željeza 10 puta, stakla 5 puta, a šećera 3 i četvrt puta veći, nego kod vode. Činjenica, da voda ima tako veliku specifičnu toplinu, ima odlučujuće značenje za život svih bića, pa i za naš ljudski život. Kad bi voda imala na pr. 5 puta manju specifičnu toplinu, ugrijavala bi se, kod iste Sunčeve topline, 5 puta jače, a to bi onemogućilo svaki život. Ovako voda se sporo grije i sporo hladi i to održava život.

Rastezanje vode. Opće je pravilo, da se tjelesa ugrijavanjem rastežu, a ohlađivanjem stežu. Kod vode vlada čudna nepravilnost, da se ona ohlađivanjem do +4 stupnja Celziusa steže, obujam joj postaje manji, ali ako se dalje ohlađuje, od +4°C do smrzišta 0°C, onda ne samo što se ne steže, nego se naprotiv rasteže, raširi se za jednu jedanaestinu, te kao led pliva na vodi. Prema tome voda je najgušća, ima najmanji obujam i jedna litra vode ima najveću težinu kod + 4° C. Zato se ti najgušći slojevi vode nalaze na dnu i to je dovoljno da se u njoj održi život. Kad bi kod vode vladale normalne prilike, te bi led bio gušći i teži od vode — on bi padao na dno vode, na dnu bi rijeka, jezera, ribnjaka, bili najhladniji slojevi i takav se led ne bi mogao više rastopiti, sav bi život u vodi bio uništen. Od zime do zime količina bi leća u vodi bila sve veća, ljetno mu Sunce ne bi smetalo, sve kad bi se voda na površini ugrijala do vrelišta. Ali zbog nepravilnog rastezanja vode, led pliva na vrhu, te čim grane proljetno Sunce, počne ga rastapati i vraća se normalni život.

Time, što se voda kod smrzišta širi, moćno djeluje i na drugom vrlo važnom području u prirodi. Staklena posuda ili drveno bure napunjeno vodom, puknut će, ako se voda u njemu smrzne. Tako se i stijene lome, kad se voda u njihovim pukotinama smrzne. Voda mrvi kamenje, a u proljeće, kad snijeg kopni, nosi sobom razmrvljeno kamenje, lupa ga, zaobljuje i pretvara u šljunak, pijesak, zemlju i stvara plodno tlo. Zahvaljujući nanosu vode mnoga su pusta područja pretvorena u cvatuća polja. Voda gradi i razgrađuje brda i doline, stvara i preoblikuje površinu Zemlje.

Voda je najmoćnije otapalo. Izračunato je, da sve rijeke nanose godišnje u more u otopljenom stanju oko 5 milijardi tona raznih minerala. U morskoj vodi nalazi se otopljeno preko 30 vrsta kemijskih elemenata (počela) i njihovih spojeva. Samog zlata nalazi se u moru otopljeno na hiljade tona. Po moći otapljanja ne može se s vodom isporediti nijedno drugo tijelo.

Voda sačinjava pretežni dio građe svakog organizma. Čovječje tijelo sadrži oko 65% vode. Tijela nekih drugih živih bića sadrže još i više: ribe 70—80%, krumpir 80%, jabuka 85% vode. Kemičari kažu, da se živo biće može smatrati posudom, koja je napunjena vodenom otopinom raznih potpuno otopljenih ili poluotopljenih (koloidnih) tvari. Kad voda ne bi imala to izvanredno svojstvo, kao i druga navedena čudesna svojstva — život ne bi mogao postojati.

Tko je dao vodi, toj jednostavnoj tvari, ta čudna i savršena svojstva za postojanje i održavanje života na Zemlji? Tko je to tako svrhovito uredio? Neograničeni i veliki Um

Iz katoličkog svijeta

SVETI OTAC je imenovao nadbiskupa u Santiagu de Chile kardinala msgra Josipa M. Caro Rodrigvez svojim Legatom na nacionalnom euharističkom kongresu, koji će se tokom idućeg listopada održati u Valparaisu.

U BEČU je započet informativni proces za beatifikaciju o. Antuna Marije Schwarza, poznatog pod imenom »bečki apostol radnika«. O. Schwarz je 1889. dozvolom pape Leona XIII. osnovao novu redovničku družbu »Red za kršćanske radnike«, koja je Družba poznata pod imenom Kalasancijci.

U INDIJI je u zadnje vrijeme vrlo raširen pokret za ukidanje razlika među kastama. Ovaj pokret je u velikom dijelu plod rada kršćanskih misionara. Katolički misionari su bili prvi, koji su donijeli Indiji nauku, da su svi ljudi kao djeca zajedničkog Oca među sobom ravnopravni. Katoličke misije su bile prve, koje su u Indiji otvarale škole pristupačne svakome bez obzira na pripadnost bilo kojoj kasti. Katolički misionari su također bili prvi, koji su u Indiji otvarali škole za žensku mladež, pak se može reći, da je katolicizam bio inspirator pokreta za oslobođenje indijske žene. Katolička djelatnost u Indiji na karitativno-zdravstvenom i na društveno-gospodarskom polju mnogo je razvijena, pak je na toj djelatnosti inspirirano djelovanje vlade i nekatolika na ovom području. U cilju što jačeg i šireg razvitka katoličke socijalne djelatnosti osnovan je u indijskom gradu Poona Indijski katolički socijalni institut.

KATOLIČKO ŠKOLSTVO U BELGIJSKOM KONGU svakim danom se sve više razvija. Osim brojno razvijenog katoličkog pučkog školstva do sada su katolici imali dosta razvijeno školstvo tipa između srednje i visoke škole, na kojim školama su se formirali medicinski, poljoprivredni, veterinarski i ostali tehničari. God. 1946. osnovane su prve srednje škole humanističkog karaktera. Prvi svršeni đaci izaći će iz ovih škola 1953. g. i oni će moći nastaviti više obrazovanje na katoličkom sveučilištu u gradu Luvenu Belgijskog Konga. Svi studenti ovoga sveučilišta će najprije slušati jednu godinu filozofije, a zatim će se moći upisati na medicinski, agronomski, administrativno-trgovački fakultet te fakultet za književnost i pedagogiju.

U JAPANSKOM GRADU MIKASUKI tamošnji načelnik Funakiti prešao je na katolicizam na Božić 1950. To je bio prvi katolik u ovome gradu. Slijedeći njegov primjer 50 muževa i 30 žena je primilo sv. Krštenje na Duhove ove godine. Sada se u ovome gradu priprema za sv. Krštenje grupa katekumena od 50 osoba.

U GENOVI će se od 21 do 29. rujna održati XXIV. talijanski socijalni tjedan sa glavnom temom raspravljanja »Profesionalne organizacije«. Glavno predavanje o temi »Sindikalizam u današnjici« održat će msgr. Giuseppe Liri, genoveški nadbiskup.

SESTRE RASPETOG ISUSA. — U bazilici Presvetog Srca na Montmartre u Parizu pet francuskih djevojaka usrdno je molilo slušajući pobožno sv. Misu dne 11. travnja 1930. One su željele, da se posvete Bogu u redovničkom stališu, ali im to nije bilo moguće postići, jer su bile bolesne. U smirenom predanju one prikazaše svoj život Bogu: neka On s njima postupi po Svojoj sv. volji! I Bog je na zadivljavajući način znao prihvatiti ovu njihovu ponudu i učiniti je plodnom. Pod ravnanjem svoga duhovnika o. Gaucherona djevojke odluče ustanoviti redovničku kongregaciju za bolesnice, koja će se sastojati od samih bolesnica. U ovoj kongregaciji članovi bi težili savršenstvu prihvaćajući dragovoljno križ boli. Na ovaj način je nastao »Zavod Raspetog Isusa«. Zavod nije bolnica, u kojoj se njeguju bolesnici. Istina, bolest je neophodan uvjet, za prijem u Zavod, ali bolesnica mora imati živu želju, da se prikaže Bogu kao žrtva, želju, da zagrli križ i da ide Bogu putem, koji je vrlo težak, ali i vrlo uzvišen. Prvih trinaest sestara primilo je bijeli veo 1933. g., a sada Kongregacija broji 5 kuća sa 118 sestara i 40 kandidatkinja. Potrebno je ući u jednu od ovih kuća. U njima se nalaze slijepe, šepave, sakate, nijeme i na drugi način bolesne sestre, koje su se tu skupile, da zajednički mole, da zajednički trpe, da zajednički rade i da se međusobno pomažu.

Sestre opremaju same svakodnevne poslove, uzdržavaju se svojim radom, imajući pred očima jednu višu viziju, prema kojoj sadašnja nesreća ima na kraju krajeva svoj odgovarajući smisao, a taj se sastoji: biti »živa slika propetoga Isusa«. To je ideal onih, koji ulaze u ovu Kongregaciju. Za bolesnice, koje su se posvetile Bogu, svakidašnja posvemašnja žrtva predstavlja središnji i glavni zadatak. Otuda važnost svagdašnjeg slušanja sv. Mise, u kojoj svoju žrtvu ujedinjuju s Božanskom Žrtvom; otuda važnost razmatranja, zajedničke molitve, šutnje i klauzure. Postoji dakle u ovim kućama ugodna atmosfera, koja poziva na razvedravajuće razmatranje.

Tko je shvatio poziv propetoga Isusa, lako može prihvatiti »credo« — vjerujem — Elizabete Lesens: »Vjerujem, da je Bog iz visoke ljubavi i milosrđa dopustio, da bol snalazi ljude. Vjerujem, da je Isus Krist preoblikovao, posvetio, čak pobožanstvenio bol. Vjerujem, da je bol Božje dobročinstvo. Vjerujem, da između duša, koje trpe na ovom svijetu i onih, koje ispaštaju na drugome svijetu, kao i onih, koje se već nalaze u pravome životu, postoji neprekidna veza, neprekidno strujanje boli, zasluga i ljubavi. Po Božjem svemogućstvu naša trpljenja mogu stići do naših dragih i do svih ljudi i donijeti im mir, svijetlo i posvećenje«.

Kako je kršćanstvo stiglo u Koreju

(Nastavak sa 3. strane)

Koreju. Na taj način su misionari konačno počeli s borbom duša za Krista. Godine 1890. Apostolski Vikar Monsinjor Blanc nabavio je prostor za gradnju katedrale i služio sv. Misu za sretan zaključak poslova. Iza smrti biskupa Blanca došao na njegovo mjesto Monsinjor Mutel, koji je nastavio apostolski rad sve do 1933., kada je katolička vjera u Koreji brojila 100.000 duša. Možemo ustvrditi, da je lozinka biskupa Mutela »Florete flores martyrum« (Neka cvate cvijeće mučenika!) bila posve prikladna, jer ona pokazuje, da se slava Crkve osniva na mučeničkoj krvi. Sadašnje korejske katolike u njihovim teškoćama i nevoljama sigurno nadahnjuju junačka djela njihovih pređa.

(Iz časopisa »Brita Katoliko«, br. 20/1951.)

ODLIKOVANJE u HVARSKOM KAPTOLU

MSGR JURAJ DULČIĆ, prepozit prvostolnog kaptola u Hvaru, imenovan je apostolskim protonotarom Njegove Svetosti ad instar participantium. Msgr Dulčić dobio je u svojoj 76. godini ovo priznanje za svoj dugotrajni predani i samoprijegorni rad na dobrobit Crkve i naroda. Skoro puna tri decenija djelovao je Msgr Dulčić kao župnik u svom rodnom selu Brusju. Zaslugom Msgra Dulčića iznikla su i procvala u Brusju vjerska društva i mjesna čitaonica, uzorna diletantska družina i četveroglasni pjevački zbor. U svom karitativnom žaru sam je uvijek ostao u oskudici. Radio je u zadrugarstvu. Poznat je i kao pjesnik, vrsni pisac i naučni radnik. Naporno je radio u pastvi kao kateheta. Vodio brigu o svakoj obitelji u svojoj župi i o svakom pojedincu. Čitav niz sadašnjih intelektualaca baš njemu duguje poticaj i brigu za svoje školovanje i odgoj. Nema ni jedne dobre aktivnosti na području njegove župe, u koju on nije uložio sav svoj trud i trošio svoja sredstva i zdravije. Kao kanonik i prepozit prvostolnog kaptola u Hvaru nastavio je Msgr Dulčić svoj rad, te danas predstavlja doista markantnu figuru u hrvatskim crkvenim redovima. Želimo mu, da najnovije odlikovanje i čast još dugo nosi na slavu Božju, korist Crkve i dobrobit naroda! Od srca čestitamo!

Vjera i zle sklonosti

François Coppée veli: Mnogi ljudi, kada bi htjeli pošteno odgovoriti, priznali bi, da ih je od vjere odvraćalo strogo pravilo života, što ga vjera traži s obzirom na zle sklonosti; priznali bi, da su istom kasnije tražili od razuma i znanosti dokaze, koji bi ih opravdali u njihovu vladanju.«

Netko drugi piše: »Ja sam bezvjerac, jer sam opak. Više je potrebno, da mi se liječi srce nego li duh.«

La Bruyère u knjizi »Značaji« piše (u 16. pogl.) ove krepke i ispravne riječi: »Volio bih vidjeti čovjeka, koji bi bio trijezan, samoprijegoran, čist, pošten pa bi rekao: »Nema Boga«; takav bi pokazao, da ga ne vodi koristoljublje; ali takvoga čovjeka nema.«

SV. OTAC je 8. kolovoza primio u generalnu audijenciju izvanredno veliki broj vjernika. Audijencija se je održala u dvorištu papinskog dvora u Castel Gandolfo, jer nijedna dvorana u samom dvoru nije bila dovoljno velika, da primi sve hodočasnike. Najviše je vjernika bilo iz Italije, zatim iz Njemačke, Francuske i Austrije. Audijenciji su po običaju prisustvovali i mnogi parovi mladenaca kao i pojedinačni hodočasnici iz Francuske, Švicarske, Njemačke, Portugalske, Belgije, Holandije, Engleske, Sjedinjenih Američkih Država, Brazilije, Čilea, Kolumbije i Argentine.

DEKAN TEOLOŠKOG FAKULTETA papinskog sveučilišta de Propaganda Fide prikazao je Sv. Ocu na dar knjigu, koja sadrži petnaest studija, u kojima se s teološkog, biblijskog, filozofskog i opće znanstvenog stanovišta tumače načela Papine enciklike »Humani Generis«.

RUSKI CARSKI GENERAL — MLADOMISNIK. Nedavno je u francuskom gradu Lens (sjeverna Francuska) odslužio svoju prvu sv. Misu Henrik Kronkowski, bivši general ruske carske vojske, u dobi od 68 godina. Poslije boljševičke revolucije, preko Sibirije, Kine i Japana došao je u Ameriku, a odatle u Francusku, gdje je u Lens-u kroz 24 godine bio profesorom na katoličkoj školi. Pošto mu je supruga stradala životom od bombardiranja za vrijeme prošlog svjetskog rata i nakon što se vratio iz njemačkog zarobljeništva, upisao se 1945. na teologiju te je ove godine bio zaređen za svećenika.

PRODAJE SE »BREVIAR« gotovo novi, uvezan u kožu, izdanje Pustet. Upitati se: Župni ured Peteranec, pošta Drnje.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina«, Zagreb, Masarykova ul. 28c. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-983.312. — Pojedini broj stoji 4.— Din.